



การศึกษาและบังคับใช้พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปราม  
การทุจริต พ.ศ. 2551 ศึกษากรณีระยะเวลาในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐ

Education and Enforcement of Executive Measures in Anticorruption Act, B.E.2551,

Case Study The Timing of Allegations of Government Officials

พัทธนันท์ นาสวน<sup>1</sup> และธานี วรภัทร์<sup>2</sup>

<sup>1</sup> นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, Phatthanant0906@gmail.com

<sup>2</sup> อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต, Thanee\_Vor@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาเกี่ยวกับกรณีระยะเวลาในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 อันเป็นเงื่อนไขในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนกรณีการทุจริตคอร์รัปชัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขระยะเวลาในการกล่าวหาที่มีการกำหนดไว้ไม่เหมาะสมกับพฤติการณ์ในความเป็นจริง กล่าวคือ การรวบรวมพยานหลักฐานในปัจจุบันเป็นไปได้ยากเนื่องจากมีการเอื้ออำนวยด้วยเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งความผิดฐานทุจริตนั้นไม่ได้เกิดจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงคนเดียวเสมอไป ในบางกรณีอาจมีบุคคลอื่นเข้าร่วมกระทำความผิดด้วย อาทิเช่น ผู้มีอิทธิพล ผู้มีตำแหน่งที่สูงกว่า เป็นต้น นอกจากนี้การทุจริตอาจเกิดจากการกระทำระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้ยากต่อการรวบรวมพยานหลักฐาน

ผลการศึกษาวិจัยพบว่า นอกจากพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ที่มีการกำหนดถึงระยะเวลาในการกล่าวหาการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่รัฐแล้วนั้น ยังมีบทกฎหมายที่มีลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นบทกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ได้มีการบัญญัติถึงกรณีระยะเวลาในการกล่าวหาไว้ 10 ปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันกล่าวหา ในประเทศไทยนอกจากกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ช.แล้วนั้น บทกฎหมายลักษณะอาญาได้มีกำหนดในเรื่องของอายุความคดีทุจริตไว้เช่นกัน โดยมีการกำหนดให้พิจารณาจากอัตราโทษของแต่ละฐานความผิดเป็นเกณฑ์ในการคำนวณอายุความ ในส่วนของกฎหมายต่างประเทศได้ให้ความสำคัญในกรณีการทุจริตเป็นอย่างมากโดยการประชุมสมัชชาแห่งสหประชาชาติได้จัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 เพื่อใช้เป็นมาตรการสากลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยในอนุสัญญาได้มีการกำหนดถึงระยะเวลาอันเป็นอายุความในการร้องเรียนให้มีเวลายาวนานขึ้น นอกจากนี้ในประเทศต่างๆทั่วโลกก็ได้ให้ความสำคัญเช่นเดียวกัน อาทิเช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศสได้มีการกำหนดระยะเวลาที่ยาวนานโดยพิจารณาจากความผิดเป็นสำคัญ ประเทศออสเตรเลียในความคิดร้ายแรงที่มีอัตราโทษสูง ได้มีบทกฎหมายยกเว้นให้สามารถฟ้องร้องคดีได้ตลอดเวลา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนที่ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญในความผิดกรณีการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ จึงได้มีการกำหนดอัตราโทษอย่างสูงไว้และได้มีการให้อำนาจ



พนักงานอัยการในการใช้ดุลพินิจพิจารณาคดี หากความผิดใดที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงและมีพยานหลักฐานเพียงพอ ก็  
สามารถยื่นฟ้องต่อศาลได้โดยที่เกินกำหนดอายุความที่กฎหมายกำหนดได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะในการนำเอาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ  
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 กฎหมายลักษณะอาญา และบทกฎหมายอื่นเกี่ยวกับอายุความของ  
ต่างประเทศ มาปรับใช้หรือแก้ไขเพิ่มเติมลงในพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและ  
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ให้มีผลบังคับใช้ในการขยายระยะเวลาในการรับคำกล่าวหาให้มีระยะเวลายาวนาน  
ขึ้น อีกทั้งเพื่อให้ตัวบทกฎหมายมีความสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต พ.ศ. 2003  
นอกจากนี้อาจมีการเพิ่มบทกฎหมายในการให้อำนาจพนักงานอัยการในการเข้าร่วมพิจารณาคำกล่าวหาที่  
คณะกรรมการ ป.ป.พ. ได้รับร้องเรียนมา อันทำให้เกิดความโปร่งใสและกระบวนการพิจารณาคำกล่าวหาที่มี  
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

**คำสำคัญ:** ระยะเวลากล่าวหา, การทุจริต, เจ้าหน้าที่รัฐ

## ABSTRACT

This thesis looks into the case of the period of allegations of government officials under The Executive Measures in Anti-Corruption Act, B.E.2551, which is a circumstance to consider receiving a complaint in case of corruption. The objective is to research the problems and guidelines for resolving the period of allegations that are not appropriate to the actual circumstances, that is to say, the collection of evidence is currently difficult as a result of the availability of changing technology, also, the offense of corruption is not always caused by just one person. In some cases, there may be other accomplice in the offence, such as influencers, higher positions, etc. Also, corruption may be caused by international acts, which makes it difficult to collect evidence.

The results of this research shows that as well as The Executive Measures in Anti-Corruption Act, B.E.2551, which has been established for the period of allegations of misconduct by government officials, there are still laws of similar nature, namely the Organic Act on Corruption Prevention 2018, which is a law of the Office of the National Anti-Corruption Commission, which has been provided for the allegation period of 10 years from the date of the incident until the date of the allegation. In Thailand, in addition to the law of the office National Anti-Corruption Commission (NACC), the criminal law provisions have been set in regard to the limitations of corruption cases as well, which is determined to consider the penalty rate of each offense as a base for calculating the limitations. As for international law, corruption is a priority, with the meeting of the United Nations General Assembly forming the 2003 United Nation Anti-Corruption Convention, to be used as an international measure to avert and solve corruption problems, where the Convention specifies the period in which the length of time for the complaint is to be extended. Moreover, other countries give this issue of corruption the same importance, for instance, France has considered this offense important for a long time. In Australia, serious offenses like corruption come with high penalties that use the law to allow people to file lawsuits at any time, and People's Democratic Republic of China, predicted the importance of the guilt of corruption by government officials, consequently, they



have a high rate of punishment which has been arranged and the prosecutor has given the power to implement discretion. If any offense has serious circumstances and the adequate evidence is available, a lawsuit can be filed with the court that exceeds the legal period limitations.

For the previously mentioned reason, the researcher suggests the implementation of the Organic Act on Corruption Prevention 2018, criminal law and the law relating to the limitations of foreign countries, to apply or change The Executive Measures in Anti-Corruption Act, B.E.2551, which will be effective in extending the period for the allegation to be longer, moreover, in order to make the law comply with the United Nations Convention Against Corruption 2003, the law may also elevate the law to empower the public prosecutors in considering the allegations made by the Office of Public Sector Anti-Corruption Commission who received the complaint, which will make transparency and the process for making allegations more effective.

**Keywords:** Period of Allegations, Corruption, Government Officials

## 1. บทนำ

การกำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีระยะเวลาในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐถึงการกระทำความผิดอันเป็นการทุจริตนั้น ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทย ซึ่งหากนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่รัฐถือเป็นปัญหาที่สร้างความเสียหายอย่างมหาศาลให้กับนานาประเทศทั่วโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง โดยการใช้อำนาจรัฐในการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือพรรคพวก นอกจากนั้นการทุจริตยังได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการโดยอาศัยความทันสมัยของเทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้า อีกทั้งบางกรณียังมีความเชื่อมโยงกันระหว่างผู้กระทำความผิดภายในประเทศและต่างประเทศ จนกลายเป็นขบวนการที่สลับซับซ้อนมากขึ้น ทำให้ความพยายามในการแก้ปัญหการทุจริตทั้งในระดับรัฐบาล และองค์กรระหว่างประเทศจึงงังมากขึ้น โดยจัดทำมาตรการและความร่วมมือต่าง ๆ

ในการประชุมสมัชชาขององค์กรสหประชาชาติได้เล็งเห็นถึงปัญหาการทุจริต จึงได้มีข้อมติที่ 55/61 ลงวันที่ 4 ธันวาคม ค.ศ. 2002 โดยความเห็นชอบให้มีคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาและจัดทำร่างอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดกรอบความร่วมมือทางกฎหมายและเป็นการกำหนดมาตรฐานระดับสากลในการร่วมกันต่อต้านการทุจริตต่อมาสมัชชาสหประชาชาติได้ออกข้อมติที่ 58/4 ลงวันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ. 2003 เห็นชอบต่อร่างอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต และให้ประเทศสมาชิกสหประชาชาติลงนามครั้งแรกเมื่อวันที่ 9-11 ธันวาคม ค.ศ. 2003 ณ ประเทศเม็กซิโก และสามารถลงนาม ณ สำนักงานใหญ่ของสหประชาชาติถึงวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ. 2005 อนุสัญญานี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 2005 ด้วยเหตุที่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 ถือเป็นกฎหมายระหว่างประเทศด้านการต่อต้านการทุจริตฉบับแรกในระดับนานาชาติที่ครอบคลุมประเทศต่างๆ ทั่วโลก ดังนั้นอนุสัญญา UNCAC จึงได้วางกรอบหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เป็นมาตรฐานร่วมกัน เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างกว้างขวางและเป็นรูปธรรมมากขึ้น อีกทั้งสาระสำคัญของเนื้อหาซึ่งครอบคลุมมาตรการในการต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นระบบ

นอกจากองค์การสหประชาชาติที่มีข้อบังคับที่เป็นมาตรการสากลแล้วนั้น ในแต่ละประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้มีการออกกฎหมายอันเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันไว้เป็นการเฉพาะ อาทิเช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศออสเตรเลีย



และสาธารณรัฐประชาชนไต้หวัน โดยทั้ง 3 ประเทศมีการกล่าวถึงลักษณะความผิด การบวนการตรวจสอบ มาตรการในการลงโทษ ตลอดจนการกำหนดอายุความในการร้องเรียนหรือการฟ้องร้องคดีต่อศาลซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว ทำให้เห็นว่าในแต่ละประเทศได้ให้ความสำคัญในปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันอย่างแท้จริง

นอกจากนี้นานาชาติทั่วโลกได้ให้ความสำคัญถึงปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในภาครัฐแล้ว ประเทศไทยก็เล็งเห็นถึงความสำคัญเช่นเดียวกัน โดยในบทกฎหมายอาญามีการบัญญัติถึงลักษณะของการกระทำความผิดกรณีการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐไว้อย่างชัดเจนและในการกำหนดถึงอายุความการรับเรื่องร้องเรียนนั้น กฎหมายอาญาได้พิจารณาโดยยึดหลักจากการคำนวณอัตราโทษของฐานความผิดนั้น นอกจากนี้ยังได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. 2518 เพื่อบังคับใช้และได้จัดตั้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการหรือสำนักงาน ป.ป.ป. ขึ้นเพื่อเป็นองค์กรหลักในการตรวจสอบการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานกลับประสบกับปัญหาหลายประการทำให้สำนักงาน ป.ป.ป. ไม่สามารถปราบปรามการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ต่อมามีการปฏิรูปการเมืองซึ่งนำไปสู่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 อันมีเจตนารมณ์สำคัญคือ การทำให้ระบบราชการปลอดการทุจริตและให้มีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกระดับ จึงกำหนดให้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และจัดตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการตรวจสอบการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการตรวจสอบการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.ป.

เมื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ปรากฏว่า การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกลับไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เหตุเพราะอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งหมด ทุกคดีนั้นตกอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพียงองค์กรเดียว จึงส่งผลให้ต้องเผชิญกับปัญหาสภาวะงานล้นมือซึ่งค้างสะสมเป็นอย่างมากจนไม่สามารถทำงานได้ทันซึ่งก่อให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาคดีตามมา

เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2544 วันที่ 4 มิถุนายน 2545 และ วันที่ 8 ตุลาคม 2545 คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดตั้งองค์กรของฝ่ายบริหารขึ้นตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ พ.ศ. 2551 โดยมีชื่อว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐหรือสำนักงาน ป.ป.ท. ซึ่งองค์กรนี้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบ ใต้สวนหาข้อเท็จจริงและดำเนินคดีอื่นเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงและข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการ ป.ป.ท. คงไม่สามารถรับเรื่องร้องเรียนได้เสียทุกเรื่อง เพราะจะส่งผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีภาระงานที่มากเกินไป อีกทั้งหากเรื่องที่มีการร้องเรียนหาต้นสายปลายเหตุเสียไม่ได้ ก็จะเป็นการเสียเวลาดำเนินการใต้สวนเพื่อหาข้อเท็จจริง จึงได้มีการกำหนดเงื่อนไขในการรับเรื่องร้องเรียนไว้ใน มาตรา 26 และมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ พ.ศ. 2551 ซึ่งจากการกำหนดเงื่อนไขจะเห็นได้ว่ามีการกำหนดระยะเวลาในการรับคำกล่าวหาหรือระยะเวลาที่จะสามารถร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำผิดได้



นอกจากนี้เมื่อศึกษาถึงเชิงลึกในตัวบทกฎหมายที่กำหนดถึงความผิดทุจริตนั้น จะพบว่าได้มีการให้อำนาจพนักงานอัยการ ในการเข้าร่วมกระบวนการสืบสวนสอบสวนแต่เริ่มแรกที่มีการกล่าวหาหรือร้องเรียนการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่รัฐ อาทิเช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน หากมีการร้องเรียนถึงการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่รัฐแต่มีการร้องเรียนล่าช้าจนขาดอายุความฟ้องร้องแล้ว แต่กฎหมายก็ได้ให้อำนาจพนักงานอัยการในการพิจารณาคดี เพราะถ้ากล่าวหาแสดงถึงพฤติการณ์ความร้ายแรงและมีพยานหลักฐานที่เพียงพอต่อการพิสูจน์ความผิด พนักงานอัยการสามารถยื่นฟ้องต่อศาลได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงอายุความที่กฎหมายกำหนดไว้

ผู้วิจัยเห็นว่าการกำหนดระยะเวลาเพียง 5 ปี เป็นการไม่เป็นธรรมต่อหน่วยงานภาครัฐหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ อีกทั้งการทุจริตคอร์รัปชันเป็นความผิดต่อแผ่นดินไม่ใช่ความต่อส่วนตัวจึงไม่ควรมีการกำหนดระยะเวลาที่สั้นเกินควร นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยยังพบว่าผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นผู้บังคับบัญชาและผู้ร้องเรียนเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา หากมีการร้องเรียนก็อาจถูกกลั่นแกล้งด้วยวิธีการต่างๆ จากผู้บังคับบัญชาได้ และหากผู้ที่ร้องเรียนหรือกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐเป็นประชาชนซึ่งพบเห็นการกระทำผิดหรืออาจเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการเรียกรับสินบนหรือเป็นผู้ที่ถูกบังคับขู่เข็ญจากการใช้อำนาจในทางที่ผิดของเจ้าหน้าที่รัฐ การที่จะรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐจำต้องใช้ระยะเวลาานพอสมควร อีกทั้งบางกรณีก็มีเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกต่อการกระทำทุจริต ทำให้ยิ่งยากต่อการหาพยานหลักฐานให้เพียงพอต่อการได้สวนหาข้อเท็จจริง เพราะหากว่าพยานหลักฐานไม่เพียงพอต่อการพิสูจน์ทางสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐอาจไม่รับไว้พิจารณาก็ได้ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่รัฐที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีอำนาจตรวจสอบเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยหรือเป็นข้าราชการที่ยังมีอายุในการทำงานไม่มากนักยังสามารถปฏิบัติงานในภาครัฐได้อีกเป็นระยะเวลานาน หากกระทำความผิดแล้วยังมิได้รับโทษแล้วเวลาล่วงเลยผ่านไปจนครบอายุความ ผู้นั้นก็ยังคงสามารถกระทำความผิดซ้ำได้อีก

ดังนั้นจึงควรแก้ไขปรับปรุงกระบวนการกล่าวหาในส่วนการกำหนดระยะเวลาการร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำการทุจริตตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ พ.ศ. 2551 เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 ซึ่งประเทศไทยเป็นรัฐภาคี โดยเทียบเคียงกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 กฎหมายลักษณะอาญา ตลอดจนกฎหมายต่างประเทศที่มีความผิดในลักษณะเดียวกัน

## 2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาการกำหนดระยะเวลาในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2551 และศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาบทบัญญัติโดยอ้างอิงบทกฎหมายของประเทศไทยและบทกฎหมายของต่างประเทศ อีกทั้งเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 และเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง

## 3. การดำเนินการวิจัย

วิจัยทางเอกสาร โดยการค้นคว้ารวบรวมจากเอกสาร หนังสือที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ อีกทั้งค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต แล้วนำข้อมูลทั้งหมด





มาวิเคราะห์พร้อมทั้งสรุป เพื่อนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขและปรับปรุงกระบวนการกล่าวหาใน ส่วน การกำหนดระยะเวลาการร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

#### 4. ผลการวิจัย

การศึกษาระยะเวลาในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2551 ได้ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรการสากลตามข้อกำหนดของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 มาตรการ ทางกฎหมายของประเทศต่างๆ และมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

ในการกระทำความผิดฐานทุจริตตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.2003 เมื่อผู้ ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคคลเหล่านี้มักจะมีฐานะทางเศรษฐกิจและ ความสัมพันธ์ทางอำนาจในสังคมหรือมีอิทธิพลทางการเมืองในการหลบหนีไปจนกว่าคดีจะขาดอายุความได้ ส่งผล ให้กระบวนการบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นอนุสัญญาฉบับนี้จึงได้กำหนด อายุความไว้ในข้อ 29 ด้วยความว่า ในกรณีที่เหมาะสมให้รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องกำหนดอายุความภายใต้กฎหมายของตน ในการเริ่มกระบวนการพิจารณาสำหรับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาให้มีระยะเวลานาน และกำหนดให้อายุความนั้น ยาวนานขึ้น หรือให้อายุความสะดุดหยุดลงในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดได้หลบหนีกระบวนการยุติธรรม เพื่อจัดอุปสรรคในการดำเนินการให้เป็นที่ไปตามกฎหมายอันมีสาเหตุจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในของแต่ละ รัฐว่าด้วยอายุความซึ่งอาจกำหนดอายุความไม่เหมาะสม อันอาจพิจารณาได้ว่าไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำอันเป็นการ ทุจริตซึ่งถือเป็นความผิดอาญาร้ายแรง หรือ ไม่มีบทบัญญัติซึ่งกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับอายุความสำหรับความผิดทุจริต ไว้เป็นการเฉพาะ ทำให้ส่งผลเสียแก่รัฐและประโยชน์สาธารณะ

เมื่อเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายกรณีการกำหนดระยะเวลาในการกล่าวหาหรือการกำหนดอายุความ ในต่างประเทศพบว่า ได้มีการให้ความสำคัญกับกรณีการทุจริตคอร์รัปชันเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นปัญหาที่ส่งผล กระทบเป็นวงกว้างและร้ายแรง สร้างความเสียหายอย่างมหาศาล โดยในแต่ละประเทศมีการกำหนดถึงช่วงเวลาที่ สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่รัฐไว้อย่างชัดเจน อาทิเช่น รัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย ตามประมวล กฎหมายอาญา พ.ศ. 2542 ในส่วนที่ 70 มีวัตถุประสงค์เพื่อห้ามการจัดหาหรือเสนอผลประโยชน์ที่ไม่ถูกต้องตาม กฎหมาย โดยมีเจตนาที่จะมีอิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการใช้หน้าที่ของตนเพื่อรับหรือรักษาไว้ซึ่งธุรกิจหรือ ใ้รับหรือรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ทางธุรกิจ บทลงโทษที่บังคับใช้ในปัจจุบันคือ สำหรับบุคคล : จำคุกไม่เกิน 10 ปี และ / หรือโทษปรับสูงถึง 10,000 หน่วยคือ 2.1 ล้านเหรียญและสำหรับบริษัทหรือองค์กร : ค่าปรับสูงถึง 100,000 หน่วยลงโทษ (หรือสูงสุด 21 ล้านเหรียญสหรัฐ) กรณีระยะเวลาการฟ้องร้องดำเนินคดี ภายใต้บทบัญญัติใด ๆ เป็น เช่นเดียวกับความผิดทางอาญาทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 15B ของพระราชบัญญัติอาชญากรรมปี 1914 หมายความว่า การฟ้องร้องอาจเริ่มต้นขึ้นกับบุคคลในเวลาใดก็ได้หากการลงโทษสูงสุด เป็นระยะเวลานานกว่าหก เดือนในกรณีที่มีการตัดสินครั้งแรก ในทำนองเดียวกันการฟ้องร้องขององค์กรธุรกิจอาจเริ่มต้นได้ตลอดเวลาหากการ ลงโทษสูงสุดเป็นโทษปรับมากกว่า 150 หน่วยลงโทษในกรณีที่มีการตัดสินครั้งแรก ดังนั้นเมื่อความผิดนั้นมีโทษ จำคุกสูงสุด 10 ปีสำหรับบุคคลและปรับสูงสุด 100,000 หน่วยลงโทษสำหรับองค์กรธุรกิจการดำเนินคดีทางอาญา สำหรับการกระทำความผิดคิดเงินบนจากต่างประเทศสามารถเริ่มต้นได้ตลอดเวลา สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีการกำหนด อายุความไว้ในประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่ง



บทบัญญัติดังกล่าวนี้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง โดยบทบัญญัติที่เกี่ยวกับอายุความพอสรุปได้ดังนี้ ความผิดลหุโทษ (Contravention) ได้แก่ ความผิดที่มีโทษปรับไม่เกิน 2,000 ฟรังก์ (3,000 ยูโร) จำคุกตั้งแต่ 1 วัน ถึง 2 เดือน มีกำหนดอายุความ 3 ปี ความผิดที่มีโทษปานกลาง (delit) ได้แก่ ความผิดที่มีโทษปรับเกินกว่า 2,000 ฟรังก์ขึ้นไป (3,000 ยูโร) หรือจำคุกตั้งแต่ 2 เดือน ถึง 5 ปี มีอายุความ 5 ปี ความผิดอุกฉกรรจ์ (crime) ได้แก่ ความผิดที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จนถึงจำคุกตลอดชีวิต มีอายุความ 20 ปี ความผิดเกี่ยวกับชาติพันธุ์มนุษย์ เช่น การคัดเลือกพันธุ์มนุษย์และการคัดลอกพันธุกรรม มีอายุความ 30 ปี โดยทั่วไปจะเริ่มนับอายุความตั้งแต่วันที่ที่มีการกระทำความผิด แต่การกระทำความผิดบางอย่างไม่สามารถรู้ได้ว่าเกิดขึ้นเมื่อไร เช่น การฉ้อโกง การฟอกเงิน และไม่รู้ว่าการกระทำนั้นจะจบสิ้นเมื่อใด ดังนั้น การกระทำความผิดในกรณีเหล่านี้ อายุความจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ที่มีการรายงานกระทำความผิดนั้นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนอายุความจะสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดถึงแก่ความตายหรือมีการนิรโทษกรรม การกำหนดอายุความจะขึ้นอยู่กับประเภทของการกระทำความผิด อายุความจะเริ่มต้นที่ 1 ปี ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดเล็กน้อยจนถึง 10 ปี ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดร้ายแรง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนใช้ระบบกฎหมายแบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) ความเป็นมาและเหตุผลของการกำหนดอายุความในคดีอาญาจึงเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับประเทศที่ใช้ระบบ Civil Law กล่าวคือโดยหลักจะกำหนดกรอบระยะเวลาหรืออายุความไว้ในประมวลกฎหมาย อายุความคดีอาญาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนบัญญัติไว้ใน Criminal Law of the People's Republic of China มาตรา 87 จากบทบัญญัติเรื่องอายุความทำให้เห็นว่าหากคดีมีอัตราโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต ซึ่งกฎหมายกำหนดอายุความฟ้องคดีไว้ 20 ปี แต่หากระยะเวลาดังกล่าวได้ล่วงไปแล้วและอัยการประชาชนสูงสุดเห็นควรให้มีการฟ้องร้อง ศาลก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาได้ซึ่งถือเป็นบทยกเว้นหลักเรื่องอายุความจากการศึกษาพบว่ากฎหมายของประเทศจีนเกี่ยวกับความผิดฐานทุจริตมีอัตราโทษสูง แม้ผู้กระทำความผิดหลบหนีจนคดีขาดอายุความ รัฐก็ยังสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้หากอัยการประชาชนสูงสุดเห็นควรให้ฟ้องคดี

มาตรการทางกฎหมายอันเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาหรืออายุความในประเทศไทยนั้น อาจจำแนกได้เป็น 2 ประเด็นคือ การกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 กล่าวคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงได้กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ อีกทั้งองค์กรดังกล่าวเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานธุรการ ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีความอิสระจากฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ และมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายควบคุมดูแล กำหนดอำนาจหน้าที่ ตลอดจนกระบวนการพิจารณาไต่สวนหามูลความผิดของเจ้าหน้าที่รัฐก่อนจะถึงขั้นตอนการไต่สวนข้อเท็จจริงนั้น จะต้องเริ่มจากการร้องเรียนหรือกล่าวหาเสียก่อน ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ว่า การกล่าวหาจะทำได้เป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ แต่ต้องมีรายละเอียดที่สำคัญคือ ชื่อที่อยู่ของผู้กล่าวหา ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา และข้อกล่าวหาหรือพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดตามข้อกล่าวหาพร้อมพยานหลักฐาน ในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การทุจริตเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นจำนวนมาก หากมีการกล่าวหาแล้วนำทุกเรื่องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาไต่สวนหามูลความผิดก็จะทำให้ภาระหน้าที่ของหน่วยงาน ป.ป.ช. มากเกินกำลังถึงแม้จะมีการจัดตั้งองค์กรในภาครัฐขึ้นมาเพื่อแบ่งเบาแล้วก็ตาม ทางสำนักงาน ป.ป.ช. จึงจำเป็นต้องกำหนดข้อห้าม



ในการรับหรือยกเรื่องกล่าวหาขึ้นพิจารณาไว้ในมาตรา 54 นอกจากข้อห้ามในการรับหรือยกเรื่องขึ้นพิจารณาแล้วตาม มาตรา 54 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 55 ยัง ได้กำหนดข้อห้ามในการรับหรือยกเรื่องขึ้นพิจารณาเช่นเดียวกัน เว้นแต่ ผู้กล่าวหาที่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นกรณีที่เป็นกรณีก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงจึงอาจให้รับไว้พิจารณา ได้ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณาแล้ว ก็จะเข้าสู่กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริง และในประเด็นที่ 2 คือ การทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดินที่ส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้า ของประเทศเพราะเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหลักและระบบราชการต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตามกฎหมายของประเทศไทยได้บัญญัติถึงความผิดที่เกี่ยวกับการทุจริตไว้ในภาค 2 ความผิดลักษณะ 2 ความผิด เกี่ยวกับการปกครอง หมวด 2 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และความผิดลักษณะ 3 ความผิดเกี่ยวกับการ ยุติธรรม หมวด 2 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการในการยุติธรรม ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษ ตามพฤติการณ์ความร้ายแรง ทั้งนี้ความผิดที่เกี่ยวกับการปกครองบางฐานนอกจากที่จะคุ้มครองรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้ว ยังมุ่งคุ้มครองเอกชนที่ได้รับเสียหายเป็นพิเศษด้วย เมื่อมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นก็ต้องมีการ ดำเนินคดี โดยนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม การ ดำเนินการให้ไต่สวนผู้กระทำความผิดต้องกระทำโดยไม่ชักช้า เพราะหากปล่อยให้เวลาเนิ่นนานไปย่อมมีผลต่อ พยานหลักฐาน ในคดี นอกจากนี้กฎหมายยังประสงค์จะให้มีการลงโทษผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดในเวลาอัน สมควร ดังนั้น หากปล่อยเวลาด่วงพันไปจนไม่เกิดประโยชน์ที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษแล้ว ก็เป็นการ สมควรที่จะห้ามไม่ให้ฟ้องร้องดำเนินคดี หรือไม่สมควรที่จะบังคับโทษแก่ผู้กระทำความผิด กำหนดเวลาดังกล่าวนี้ เรียกว่า “อายุความ” ตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยเอาแนวความคิดของประเทศที่ใช้กฎหมายในระบบ ประมวลกฎหมายมาใช้ การกำหนดอายุความมาตรา 95 เป็นไปตามกฎแห่งการลืมโดยการกำหนดอายุความยึดอัตรา โทษที่ระบุไว้ในกฎหมายเป็นหลักในการคำนวณอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา

กรณีการกำหนดระยะเวลาในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐ แม้ในพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารใน การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2551 จะได้มีการกำหนดถึงช่วงเวลาที่สามารถยื่นคำกล่าวหาไว้แล้วนั้น แต่ ไม่สามารถบังคับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพได้ เนื่องจากที่กำหนดนั้นมีระยะเวลาเพียง 5 ปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวัน กล่าวหา หากพิจารณาถึงเหตุแห่งความจริงแล้วนั้นจะทำให้เห็นว่า หากบุคคลที่ต้องการร้องเรียนทราบถึงการกระทำ ผิดแล้วแต่ก็จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาที่พอสมควรในการรวบรวมพยานหลักฐาน เนื่องจากผู้กระทำผิดเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ เอกสารในการทุจริตโดยส่วนใหญ่จะถูกเก็บอย่างดี ทำให้บุคคลทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงเอกสารดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ในปัจจุบันการทุจริตได้มีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยเทคโนโลยี ทำให้การทุจริตมีความหลากหลายรูปแบบมากขึ้น อีกทั้งหากพยานหลักฐานไม่เพียงพอต่อการพิสูจน์ถึงความคิด คำกล่าวหาจะไม่สามารถขึ้นพิจารณาได้ เมื่อพิจารณา บทบัญญัติดังกล่าวประกอบกับบทกฎหมายอื่น ทำให้เห็นถึงประเด็นของกระบวนการพิจารณาคำกล่าวหา กล่าวคือ ในบทกฎหมายอื่นโดยส่วนใหญ่จะมีการให้อำนาจพนักงานอัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาถึงคำกล่าวหา หรือ เข้าร่วมการสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดนั้น และหากความคิดที่พนักงานอัยการเล็งเห็นแล้วว่ามีพฤติการณ์ถึง การกระทำผิดที่ร้ายแรงและมีพยานหลักฐานเพียงพอ นั้น พนักงานอัยการจะมีอำนาจในการยื่นฟ้องคำกล่าวหา หรือ การร้องเรียนถึงการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่รัฐนั้นก็ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงอายุความก็ได้ แต่ในบทกฎหมายตาม พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2551 ไม่ได้มีการให้อำนาจ





พนักงานอัยการเข้าร่วมกระบวนการแต่อย่างใด การพิสูจน์ค่ากล่าวหาเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในกระบวนการพิจารณาได้

## 5. การอภิปรายผล

จากการศึกษากรณีการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ หากวิเคราะห์ทางด้านกฎหมายจะสังเกตได้ว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากปัญหาของตัวบทกฎหมายที่ยังไม่เพียงพอหรือยังไม่รัดกุม หรือหากมีตัวบทกฎหมายแล้ว แต่ตัดขาดที่การบังคับใช้ซึ่งไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ การศึกษาครั้งนี้จึงขอเสนอแนะในการแก้ไขบทกฎหมายดังนี้

1. ควรกำหนดกรอบระยะเวลาในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ให้มีระยะเวลายาวนานขึ้น โดยอาศัยบทกฎหมายที่มีการกำหนดเช่นเดียวกันมาเทียบเคียง เพื่อให้ผู้ที่ต้องการเอาผิดกับเจ้าหน้าที่รัฐสามารถรวบรวมพยานหลักฐานที่เพียงพอต่อการพิจารณาได้ เนื่องจากในปัจจุบันการกระทำผิดมีความซับซ้อนจากการใช้เทคโนโลยี การรวบรวมพยานหลักฐานจึงเป็นไปได้ยากและใช้เวลานานพอสมควร

2. ควรกำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการเข้าร่วมพิจารณากระบวนการกล่าวหา โดยเทียบเคียงจากหลักกฎหมายที่มีลักษณะเดียวกัน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการ อีกทั้งหากพิจารณาถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ของการกระทำ อาจให้อำนาจพนักงานอัยการในการยื่นฟ้องต่อศาลโดยอาจไม่ต้องคำนึงถึงอายุความ

3. ควรปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการเริ่มนับระยะเวลาในการกล่าวหาตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 มาตรา 27 ให้มีการกำหนดวันเริ่มนับและวันสิ้นสุดที่มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เหมาะสม โดยแก้ไขจากการเริ่มนับแต่วันที่เกิดเหตุทุจริตไปสิ้นสุดเมื่อมีการกล่าวหา เปลี่ยนเป็นเริ่มนับแต่เมื่อรู้ถึงการกระทำผิดและไปสิ้นสุดในวันที่มีการกล่าวหา

## 6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนากฎหมายโดยการปรับปรุงเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ในกรณีการทำวิจัยครั้งต่อไป หากมีการปรับปรุงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถขยายระยะเวลาในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐ ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงผลการบังคับใช้กฎหมายโดยการพิจารณาจากผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น อาทิเช่น การกล่าวหาที่มีระยะเวลานานขึ้น หรือกรณีการที่ยื่นกล่าวหาล่าช้าแต่พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจในการยื่นฟ้องต่อศาล

## กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ มูลศิลป์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ชเนศ สุจารีกุล และ ดร. ญาดา กาศยพนันท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาเข้าร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และได้ให้คำแนะนำที่มีค่าแก่ผู้เขียนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้



วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและเมตตาอย่างยิ่งของ ดร. ญาดา กาศยพนันท์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรรณนารถ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่อง และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เสมอมา ผู้เขียนจึงกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

### เอกสารอ้างอิง

- จาริณี ลิขิตธรรมวณิช. (2553). องค์การพิเศษเฉพาะกิจเพื่อการตรวจสอบการทุจริตที่จัดตั้งขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชา มหาคุณ. (2554). บทความเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐและเอกชน. ใน การประชุมนิติศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 8 เรื่องการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐและเอกชน วันที่ 24 สิงหาคม 2554 ณ โรงแรม ดิเอมเมอร์ลด์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขานิติศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- วินัย หิมสุหรี. (2552). การกำหนดอายุความกับการดำเนินคดีอาญาบางประเภท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรียา ห่านศรีสุข. (2558). การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรารักษ์ สุวรรณเสรี และอาคม ศรีชาภัย. (2559). *อายุความครบวงจร*. กรุงเทพมหานคร: หจก. แสงจันทร์การพิมพ์
- สำนักงานต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. (2551). สรุปสาระสำคัญอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.2003.สำนักงานต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช.กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.ประวัติความเป็นมา [ออนไลน์] แหล่งที่มา : [https://www.nacc.go.th/e\\_wtnews.php?nid=515&filename=index](https://www.nacc.go.th/e_wtnews.php?nid=515&filename=index) (28 ตุลาคม 2562).
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: [https://www.nacc.go.th/e\\_wt\\_news.php?nid=1235](https://www.nacc.go.th/e_wt_news.php?nid=1235)
- สำนักงานอัยการสูงสุด. (2552). การเปรียบเทียบอายุความของกฎหมายต่างประเทศ. สำนักงานอัยการสูงสุด. กรุงเทพมหานคร.
- แสวง บุญเฉลิมวิภาส และคณะ. (2551). การศึกษาพันธกรณีและความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003.
- The definition of 'corruption' [online] [https://www.aph.gov.au/Parliamentary\\_Business/Committees/Senate/Economics/Foreignbribery45th/Report/c0](https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/Senate/Economics/Foreignbribery45th/Report/c0). (1 October 2019).